

Norvégia, Magyarország és az EU Partnerség Európáért

EGT

Az Európai
Gazdasági Térség

30 államot
egyesít a világ
legintegráltabb
piacán

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok

Hozzájárulás az európai társadalmi és gazdasági
egyenlőtlenségek csökkentéséhez

norway
grants

eea
grants
iceland liechtenstein norway

Norvégia és az Európai Unió

Haltelep

Fotó: Hallvard Stensland, Norvég Külügyminisztérium, Norvégia, 2006

Norvégia, jóllehet nem tagja az Európai Uniónak, az Európai Gazdasági Térség tagjaként már 15 éve integrálódott a belső piacba. Az EU 2004-es bővítését követően Magyarország és Norvégia között a kapcsolatok és az együttműködés új formái alakultak ki. Norvégia büszke arra, hogy az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok segítségével hozzájárulhat Magyarország gazdasági és társadalmi fejlődéséhez.

A norvég lakosság két népszavazáson is véleményt nyilvánított az ország EU-csatlakozásáról: először 1972-ben, majd 1994-ben, és mindkét alkalommal elutasította a tagságot. Norvégia ennek ellenére jó és szoros kapcsolatot ápol az EU-val. Első pillantásra nem is mindig egyértelmű, hogy ez a kapcsolat mennyire mély és széleskörű. A szoros összefonódás alapvetően arra vezethető vissza, hogy Norvégia is ugyanazokkal a kulturális gyökerekkel és értékekkel rendelkezik, mint a többi európai ország. Mindez Norvégia politikatörténetének és földrajzi elhelyezkedésének, valamint a nemzetközi kereskedelemben és az európai turizmusban betöltött szerepének köszönhető.

Norvégia ezernyi szállal kötődik az EU tagállamaihoz és népeihez, és e kapcsolat az EGT-n és a Schengeni Egyezményen keresztül még tovább mélyült. Az uniós együttműködés fejlődése egyre sokoldalúbban hat a norvég társadalomra is. Az EGT Egyezménnyel Norvégia történelmének legnagyobb jelentőségű gazdasági szövetségét kötötte meg, és az Európai Unióval fenntartott kapcsolatát is ez az egyezmény szabályozza a leginkább. Ez a szerződés az EU belső piacának bővítését célozza oly módon, hogy azt az EGT/ EFTA államaira is kiterjeszti. Egy közös Európai Gazdasági Térséget (EGT) hoz létre, amelyhez a 27 EU-tagállam mellett három EGT/EFTA-tagállam (Izland, Liechtenstein és Norvégia) is csatlakozik. Norvégia ezen túlmenően olyan területeken is együttműködik az EU-val, mint például az igazságügy, belügy, külpolitika, éghajlatváltozás, energiapolitika és kutatás.

Az Európai Gazdasági Térségről szóló egyezmény jelentősége túlmutat a kereskedelmen és a gazdaságon – közös felelősségérzetet is jelent Európa jövője iránt. Az EGT Egyezmény a 2004-es bővítés óta kapcsolódási pontot jelent a belső piac és a megcélzott gazdasági fejlődés, valamint az Európai Gazdasági Térség pénzügyi mechanizmusai és a célul kitűzött gazdasági és társadalmi kohézió között.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok célja, hogy csökkentsék az EGT gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségeit. A Finanszírozási Mechanizmusok segítségével mintegy 1,3 milliárd euró támogatás válik elérhetővé, amely összegből Norvégia hozzájárulása megközelítőleg 97 százalék. A támogatási keret Magyarországra jutó része 135 millió euró, amellyel Lengyelország után a második helyen áll a támogatottak sorában.

Ebben a kiadványban az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokat kívánjuk bemutatni, bepillantást engedve az eddigi magyarországi eredményekbe is.

*Az EGT és Norvég
Finanszírozási Mechanizmusok
az európai szolidaritás és
együttműködés fejlesztésének
eszközei.*

Az EGT Egyezmény és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás

Norvégia és az Európai Unió kapcsolatának sarokköve az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló Egyezmény, melynek révén a belső piac négy szabadsága Norvégiára és a két másik EGT/EFTA-államra, Izlandra és Liechtensteinre is kiterjed. Lényeges továbbá, hogy az egyezménnyel olyan rendszert hoztak létre, amely egyenlő versenyfeltételeket biztosít.

Az Európai Gazdasági Térség az EU 27 tagállamát és a három EGT/EFTA-államot (Izlandot, Liechtensteint és Norvégiát) egyesíti egy belső piacon, ahol egységes szabályok érvényesek. Az EGT Egyezmény célja az áruk, személyek, szolgáltatások és a tőke szabad áramlásának biztosítása minden diszkrimináció nélkül, mind a 30 EGT-államban egyenlő versenyfeltételek mellett.

Az **áruk szabad áramlása** garantálja, hogy bármely EGT-államból származó terméket szabadon lehet értékesíteni az EGT-n belül. Ez azt jelenti, hogy az EGT-ben tilos a termékek kereskedelmét vámokkal és mennyiségi korlátozókkal terhelni.

A **személyek szabad áramlásának** köszönhetően minden EGT-állampolgár jogosult egy másik EGT-államban munkát vállalni. Hasonlóképpen a tanulókat, a nyugdíjasokat és a nem dolgozó polgárokat is megilleti a jog, hogy egy másik EGT-államban telepedjenek le. Magánszemélyek és társaságok egyaránt jogosultak más EGT-államban gazdasági társaságokat alapítani és szolgáltatásokat nyújtani az adott ország állampolgáira és társaságaira érvényes feltételek mellett.

A **tőke szabad áramlása** teszi lehetővé az állampolgárok határokon átvitelő befektetéseit az EGT-n belül anélkül, hogy állampolgárságuk vagy lakóhelyük miatt megkülönböztetéssel kellene számolniuk. Az EGT polgárai átutalásokat hajthatnak végre az EGT tagállamai között, és jogukban áll más EGT-államban bankszámlát nyitni, befektetni vagy hitelt felvenni.

Az EGT Egyezmény lényege a homogenitás: ugyanazon szabályok és versenyfeltételek érvényesek az összes gazdasági szereplőre az EGT-n belül. A homogenitás fenntartása érdekében az EGT Egyezményt folyamatosan frissítik és kiegészítik, így biztosítva a belső piac uniós szabályainak integrálását az EGT/EFTA-államok nemzeti jogrendszerébe. Mostanáig mintegy 6200 törvényi rendelet épült be az EGT Egyezménybe.

Az Európai Unió különféle programokat dolgozott ki a belső piac és a négy szabadságelv körén kívül eső együttműködés erősítésére. Ezek a programok olyan területeket érintenek, mint például a kutatás, az oktatás, a társadalompolitika és a kultúra. Az EGT Egyezmény révén a programok széles köre Norvégiára és a többi EGT/EFTA-államra is kiterjed.

Az EGT-megállapodás nem vonatkozik az Európai Unió közös agrár- és halászati politikájára, a vámunióra, a közösségi kereskedelempolitikára, a közös kül- és biztonságpolitikára, valamint a bel- és igazságügyi együttműködésre, illetve a monetáris unióra.

*Bővebb információ az
Európai Szabadkereskedelmi
Társulásról (EFTA):
www.efta.int*

Sleipner tengeri olajfúró torony
Fotó: Statoil, 2006

Halászs az oslói kikötőben
Fotó: Marta B. Haga, Norvég Külügyminisztérium, Norvégia, 2006

Az EGT tagjai az Európai Unió tagállamain túl Izland, Liechtenstein és Norvégia. Utóbbiak olyan gazdasági ágazatok élvonalába tartoznak, mint az energiaszektor, a halászat, a gépipar valamint a pénzügyi és hajózási szolgáltatások.

Tények Norvégiáról

Hivatalos megnevezés: Norvég Királyság

Államforma: Alkotmányos monarchia, parlamentáris demokrácia

Népesség: 4 787 000 lakos (2008. október 1.)

Főváros: Oslo (560 500 lakos 2008-ban)

Összterület: 384 802 km²

Pénznem: norvég korona, NOK;

1 EUR = NOK 8,63 (2008. október 15.)

GDP: 2 277 milliárd NOK (2007)

Egy főre jutó GDP (vásárlóerő-paritáson):

45 700 EUR (2007), mely 83,7%-kal magasabb, mint az EU27 átlaga és 2,9-szer annyi, mint a magyar adat (15 800 EUR)

Forrás: Norvég Központi Statisztikai Hivatal, Eurostat

Tudta, hogy:

- az ENSZ Fejlesztési Program (UNDP) 2001 és 2007 között minden évben Norvégiát sorolta az első helyre a legjobb életkörülményeket biztosító országok listáján?
- 2009-ben Norvégia a bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 1 százalékát nemzetközi fejlesztési együttműködésre szánja?
- 2008-ban Norvégia mintegy 188 millió euróval járult hozzá az uniós programok költségvetéséhez?
- a 2004 és 2009 közötti időszakban Norvégia kb. 1,3 milliárd eurót fordított az EGT-n belül fennálló társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentésére?
- 2007-ben Norvégia számított az ötödik legnagyobb olaj- és a harmadik legnagyobb gázexportőrnek a világon?
- 2008-ban Norvégia volt a második legnagyobb tengertermék-exportőr a világon?
- Norvégia villamos áram-ellátásának 95 százaléka megújuló forrásból (vízenergiából) származik?
- Norvégiáé a világ ötödik legnagyobb kereskedelmi hajóflottája?
- az EU földgázimportjának 24 százaléka Norvégiából származik?
- Izland után Norvégiában a legalacsonyabb a népsűrűség Európában (15 lakos négyzetkilométerenként)?

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok

Szolidaritás • Lehetőség • Együttműködés

Norvégia, Izland és Liechtenstein az Európai Unió és az EGT 2004-es bővítésével összefüggésben hozta létre az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokat. 2004 és 2009 között a donor országok 15 kedvezményezett állam javára megközelítőleg 1,3 milliárd euróval járulnak hozzá az EGT-n belüli társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentését célzó törekvésekhez. A támogatás teljes összegének 97%-át Norvégia nyújtja.

Szolidaritás

Széles körben jutnak támogatáshoz a kiemelt területek, így többek között a környezetvédelem, az európai kulturális örökségvédelem, az egészségügy, a gyermek- és ifjúságvédelem, a kutatás, valamint a civil társadalom fejlesztése. Norvégia a szolidaritás jegyében az EGT 1994-es alapítása óta nyújt anyagi támogatást a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentéséhez különféle mechanizmusokon keresztül. 2007-ben Bulgária és Románia is csatlakozott az EU-hoz és az EGT-hez, így a mechanizmusokat tovább szélesítették.

Népszerű eszköz

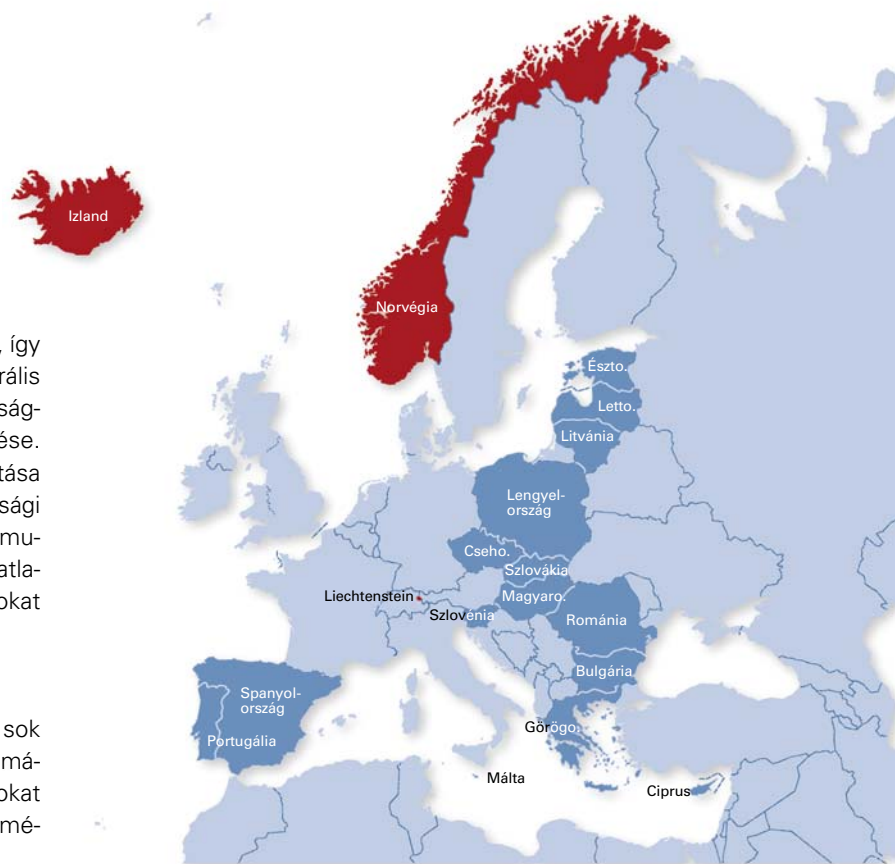
Óriási az érdeklődés a támogatások iránt, melyekre sok olyan kisebb csoport és projekt is pályázik, amelyek számára az uniós források nem elérhetőek. A mechanizmusokat a pályázók nagy lelkesedéssel fogadták, és ennek eredményeként számos új tevékenységbe kezdtek.

A kedvezményezettek széles köre

A támogatást széles körben igényelhetik közintézmények, állami szervek és gazdasági társaságok közcélú projektek finanszírozására. A támogatás kedvezményezettjei leggyakrabban önálló projektek, ugyanakkor az egyes csoportok és tevékenységek igényeihez igazodó csoportos támogatás révén különféle pályázati alapok is részesülhetnek támogatásban (l. alább).

Kiemelt területek

A legtöbb pályázat a környezetvédelem és fenntartható fejlődés kiemelt területén részesült támogatásban. Olyan fontos területek kaptak támogatást, mint az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások hasznosítása, a szenny-

vízgazdálkodás és a biodiverzitás védelme. Norvégia ezen kívül még az európai kulturális örökség megőrzését is jelentős mértékben finanszírozza. Erre a célra az uniós csupán korlátozott mértékben tud forrást biztosítani, viszont az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok segítségével nagy horderejű helyreállítási és megőrzési munkálatok váltak lehetővé.

Közös megvalósítás

A támogatás pályázat útján válik hozzáférhetővé a kedvezményezett államokban. Minden ilyen országban egy kijelölt Nemzeti Kapcsolattartó (Focal Point) tölti be a koordinációs szervezet szerepét. Ezek a nemzeti kapcsolattartók teszik közzé a pályázati felhívásokat, és az adott országban a támogatásra javasolt projektek rangsorát is ők állítják össze. A felhívásonként rangsorolt pályázatokat ezt követően a kedvezményezett állam átküldi a közös megvalósítás titkársági feladatait ellátó Finanszírozási Mechanizmus Irodának (FMI), hogy a részletes értékelést követően az Európai Bizottság (EB) is elbírálhassa. A végső döntést minden pályázat esetén a donor államok hozzák meg. A döntés az FMI ajánlásán alapul, a kedvezményezett állam véleménye és az EB-bírálat eredményének figyelembe vételével.

Pályázati alapok

A pályázati alapok (csoportos támogatások) egyénre szabott segítséget nyújtanak olyan csoportoknak – például a non-profit szervezeteknek (NGO) és a diákoknak –, amelyeknek máskülönben nehéz lenne támogatáshoz jutniuk az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokon keresztül. A pályázati alapokat támogatásközvetítő szervezetek kezelik, továbbá irányítják a projektek végrehajtását is, melyekért teljes körű pénzügyi felelősséget is vállalnak.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok keretén belül jóváhagyott projektekről, programokról és alapokról a www.eeagrants.org/projects weboldalon kereshető adatbázis található.

Megvalósítási szakasz

Az összesen 1250 jóváhagyott projekt nagy részének megvalósítása jelenleg még folyamatban van, befejezésük határideje 2011. április 30., de néhány beruházás már mostanra megvalósult. A donorok által a 2004-2009-es időszakra rendelkezésre bocsátott teljes keretösszeget (1,3 milliárd eurót) sikerült a 2009. áprilisi határidőig lekötöni, ezért ebben a programban új kiírásra már nem kerül sor. A következő finanszírozási periódusról jelenleg is tárgyalások folynak a norvég kormány és az Európai Bizottság között.

Összesen 1250 projektet és támogatási alapot hagytak jóvá.

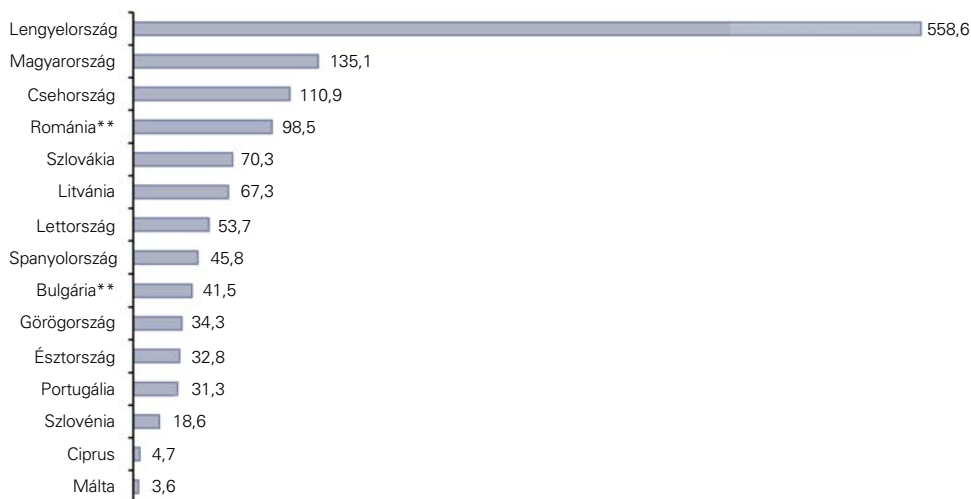
Lehetőség az együttműködés elősegítésére

A társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentésére tett erőfeszítések mellett az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok egyedülálló alkalmat teremtenek arra, hogy az együttműködés és a partnerség előmozdításával tovább erősödjön Norvégia kapcsolata a támogatott országokkal.

A finanszírozási mechanizmusok egyértelműen donor országbeli partnerek bevonását szorgalmazzák. A jóváhagyott projektek mintegy 20 százaléka rendelkezik donor országbeli, legfőképpen norvégiai partnerrel. Összesen kb. 200 norvég szervezet vesz részt különböző együttműködésekben, mindenekelőtt a kutatás területén. Magyarország esetében kiemelendő a Mobilitási alap, amely esetében kizárólag olyan projektek támogathatók, melyek megvalósításában donor országból származó partner is részt vesz.

*Norvég partner keresése:
<http://www.regjeringen.no/nb/sub/europortalen/eos-midlene/Finding-partners-in-Norway.html?id=409840>*

Teljes támogatási összeg országonként (EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus) 2004-2009*

* A teljes összeg 1 307 millió euró, melynek megközelítőleg 97%-a Norvégia hozzájárulása.

** Románia és Bulgária esetében az összeg az EGT-csatlakozás dátumától, azaz 2007. január 1-jétől értendő.

Finanszírozási Mechanizmusok Magyarországon

A 2004 és 2009 közötti öt év során több mint 135 millió euró, azaz nagyjából 34,5 milliárd forint vált elérhetővé a különféle magyarországi projektek és alapok számára, amely a kedvezményezett országok között a második legnagyobb támogatási összeg. Eddig három pályázati kiírás zárult le. Magyarországon a Nemzeti Kapcsolattartó és koordináló szerv szerepét a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség tölti be.

Nemzeti Kapcsolattartó és Végrehajtó Ügynökség

Nemzeti Kapcsolattartó az együttműködési megállapodásban meghatalmazott szervezet, amely teljes egészében felelős a finanszírozási mechanizmusok magyarországi működéséért. Jelenleg ezt a feladatot nemzetközi megállapodás alapján az NFÜ Nemzetközi Együttműködési Programok Irányító Hatósága (NEP IH) látja el.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok program keretében megvalósuló projektek végrehajtó ügynökségi feladatait a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Nemzetközi Együttműködési Programok Irányító Hatósága látja el, szoros együttműködésben a VÁTI Kht. Norvég/EGT és Svájci Programok Igazgatóságával.

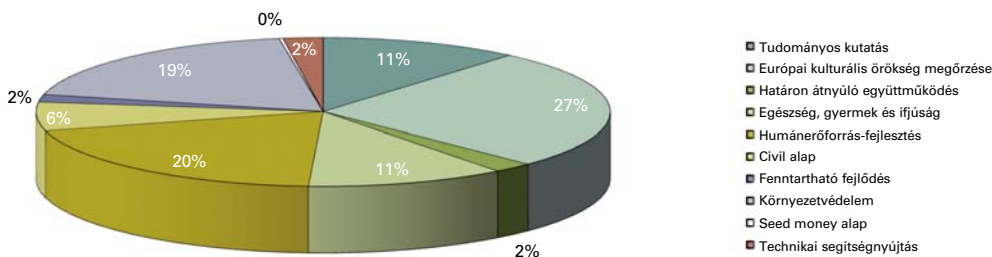
A Végrehajtó Ügynökség felelős a Végrehajtási Szerződések megkötéséért, közreműködik azok módosításában, figyelemmel kíséri a végrehajtás menetét, ideértve a közbeszerzések és pályázati alapok esetén a további pályáztatás ellenőrzését, adminisztratív és pénzügyi szempontból ellenőrzi a projekt-előrehaladási jelentéseket és a projektzáró-jelentést, valamint felel a kifizetések teljesítéséért.

Megvalósítási szakasz

Magyarországon összesen három pályázati kiírás zárult le, mindhárom jelentős érdeklődés övezte a pályázók részéről. Az első pályázati kiírás 2006 márciusában ért véget, melyre közel 300 pályázatot nyújtottak be. A második pályázati kiírás 2006 szeptemberében zárult le, melynek során 570 pályázat érkezett be.

A harmadik pályázati kiírásában 58,3 millió euró keret állt rendelkezésre a nyertes pályázatok finanszírozására. A felhívás benyújtási rendje a korábbi eljárásokhoz képest megváltozott, így a támogatásra javasolt projektek kiválasztása két szakaszban (projekt-koncepciók, illetve teljes pályázati anyagok benyújtása révén) történt. Az érdeklődés ismét figyelemreméltó volt: mintegy 1500-an nyújtottak be projekt-koncepciót.

A teljes megítélt támogatási összeg százalékos megoszlása kiemelt területenként

Magyarországon kilenc kiemelt területen lehetett pályázatot benyújtani. A donorok a három pályázati kiírás eredményeként összesen 101 darab önálló projektet és pályázati alapot hagytak jóvá. Magyarországon összesen 13 pályázati alapot (csoportos támogatást) hoztak létre. A legtöbb nyertes pályázó az önkormányzatok (28), civil szervezetek (26) és költségvetési szervek (22) köréből került ki. A régiók közül Közép-Magyarország részesült a legtöbb támogatásban,

ugyanakkor ezek között számos országos jelentőségű projekt is megtalálható. 31 projekt norvég együttműködő partner részvételével valósul meg.

A támogatott projektek listája a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján is megtekinthető: www.nfu.hu

Kiemelt területek

Az európai örökség megőrzése

Az összes kedvezményezett országot tekintve a kulturális örökség megőrzése volt a második legjelentősebb kiemelt terület. A projekt támogatások körülbelül 20 százalékát olyan tevékenységeknek ítélik oda, amelyek az európai kulturális örökség megőrzését célozzák. A jóváhagyott kulturális projektek mintegy kétharmada valamilyen ingatlan kulturális örökség – történelmi épületek, erdők, kastélyok, vallási emlékművek és történelmi városrészek – renoválására irányult. Számos projekt oly módon keltette új életre az épületeket, hogy megnyitotta azokat a szélesebb nagyközönség előtt is, társadalmi események és rendezvények helyszínévé alakítva a múzeumot vagy a helyreállított épületet.

Barokk örökség – virágzó közösség: A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb felújításának II. üteme Székesfehérváron

Az európai örökség megőrzése		Megítélt támogatás (euró)	
HU0019	Békés Megyei Önkormányzat	Ibsen Palota – Művészeti, Oktatási és Közművelődési Központ	2 392 548
HU0021	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	Barokk örökség – virágzó közösség A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb felújításának II. üteme	2 854 740
HU0031	Nistema Kft.	Sopronbátfalvai Karmelita Kolostor felújítás program	1 849 192
HU0037	RÁC SIKLÓ Beruházó és Szolgáltató Kft.	Gellérthegyi sikló	2 052 132
HU0040	Balatonfüred Város Önkormányzata	Népház és posta rekonstrukció Balatonarácson	849 159
HU0044	Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány	Budapest legrangosabb civil kulturális palotájának létrehozása a Pesti Vígadó épületében	899 907
HU0047	Pécsi Egyházmegye	Az ezeréves Pécsi Püspökség kulturális és történelmi örökségeinek megőrzése	1 199 853
HU0048	Göncöl Alapítvány	Egyedi műemlék komplex hasznosítása	259 897
HU0054	Budavári Nagyboldogasszony Főplébánia	A megsemmisült történelmi harangok rekonstrukciója és lengéscsillapító szerkezet elhelyezése a Mátyás templomban	318 275
HU0055	Nádasdy Alapítvány a Művészetért és a Környezetért	A történelmi jelentőségű Nádasdy kastély homlokzatának felújítása és közmű kialakítása a hasznosítási tervek alapján	795 019
HU0077	Hagyományok Háza	Jövönk öröksége XX. - XXI.	680 000
HU0080	Pápa Város Önkormányzata	A pápai Esterházy kastély rekonstrukciója	671 143
HU0091	Oktatáskutató Fejlesztő Intézet (Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum)	Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum épületének felújítása, gyűjteményének bővítése, gondozása	1 931 957
HU0093	Gödöllő Város Önkormányzata	Várostörténeti és kulturális szempontból jelentős helyszínek rehabilitációja, többcélú hasznosítása	1 701 238
HU0095	Sümege Város Önkormányzata	Múlt, jelen és jövő a 400 éves püspöki palotában	996 293
HU0100	Siklós Város Önkormányzata	Megújuló vár a Tenkes alján	2 984 817
HU0101	Baja Város Önkormányzata	„Kincses Bácska öröksége” - Felső-Bácskai Kulturális, Művészeti és Közösségi Központ	1 957 847
HU0116	Magyar Távirati Iroda Zrt.	A Magyar Távirati Iroda (MTI) történelmi fotóarchívuma egy részének értékmentő és széles körű felhasználást elősegítő digitalizálása	432 262
HU0120	Camp Europe Felsőörs Oktatási Non-profit Kft.	Camp Europe Felsőörs – Roma Zenei Szakkollégium	2 677 866
HU0124	Baranya Megyei Önkormányzat	A pécsi Janus Pannonius Régészeti Múzeum rekonstrukciója és új funkciókkal történő felruházása	2 553 750
HU0129	Szerencs Város Önkormányzata	Szerencs történelmi városközpont műemlék épületegyüttesének és környezetének felújítása	2 734 906
HU0140	Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára	Állományvédelmi program megvalósítása a Történelmi Levéltárban	480 353

Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Az összes kedvezményezett országot tekintve a legtöbb támogatott projekt (350 db) a környezetvédelem területén valósulhat meg: a teljes támogatási összeg mintegy egynegyedét (kb. 260 millió eurót) e projektekre fordítják. A jóváhagyott projektek többsége a megnövelt energiahatékonyság révén csökkenteni fogja az üvegházhatású gázok kibocsátását. Emellett nagy hangsúlyt képviselnek a víz-tisztítással, hulladékgazdálkodással, a biológiai sokféleség megőrzésével, illetve az árvíz- és erdőtüzvédelemmel összefüggő tevékenységek. A projektek csaknem 20 százaléka norvég együttműködő partner részvételével valósul meg. Tizenkét kedvezményezett államban kiemelt terület a fenntartható fejlődés, és bár a számadatokat tekintve kisebb ez a szektor, a jelentősége rendkívül nagy. A finanszírozott projektek az erőforrás-gazdálkodás és -felhasználás fejlesztésével segítik elő a fenntartható fejlődést, miközben a tevékenységeik szoros kapcsolatban állnak a környezetvédelmi szektorral. A támogatott projektek között olyanokat is találunk, amelyek a környezetvédelmi

irányelvek regionális és nemzeti szintű integrációjára irányulnak, vagy nagyobb energiahatékonyságú fűtési megoldásokat tesznek hozzáférhetővé a helyi közösségek számára.

Környezetvédelem		Megítelt támogatás (euró)	
HU0011	Budapest Főváros Önkormányzata	A 3-as számú főforgalmi út melletti lakóterület zaj elleni védelme	3 067 029
HU0028	Mórahalom Város Önkormányzata	Mintaprojekt megújuló és alternatív energiafelhasználásra Mórahalmon	1 634 097
HU0030	Soltvadkert Város Önkormányzata	Szennyezéscsökkentő, tiszta technológia bevezetése Soltvadkert szennyvíziszap-kezelésében hasznosítható végtermékkel	361 238
HU0038	Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ	Megújuló REC Konferenciaközpont	523 246
HU0039	Hernád Község Önkormányzata	Kistérségi mintaprojekt energiahatékonysági beruházásra és megújuló energiák bevezetésére	290 992
HU0053	Agrowatt Környezetvédelmi Szolgáltató Kht.	Biogáz kutató központ építése	1 252 298
HU0074*	Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata	Környezettudatos nevelés és a fenntarthatóság pedagógiája	1 954 599
HU0076	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata	Regionális Környezeti Nevelő Központ kialakítása	292 304
HU0084	Mátrai Gyógyintézet	Megújuló energiát felhasználó fűtési rendszer a környezetszennyező, pakura alapú kazánok kiváltására	2 981 684
HU0090	My Tech Agro	A Petemi (Sida hermaphrodita L. Rusby) mint energianövény magyarországi termesztésének megvalósítása	415 685
HU0102	Érsekcsanád Község Önkormányzata	Érsekcsanád község közintézményeiben alternatív energiaforrások használatával energiahatékonyság növelése	386 623
HU0108	Újszilvás Község Önkormányzata	Újszilvás Község Önkormányzata által fenntartott közintézmények fűtési rendszerének korszerűsítése, modernizálása geotermális energia hasznosításával	1 209 198
HU0111	Szentes Város Önkormányzata	Szentes Város Önkormányzat alapfokú oktatási intézményeinek átfogó fűtése korszerűsítése megújuló energiaforrás bevonásával	2 136 212
HU0112	Bethesda Kórház Alapítvány	Megújuló és alternatív energiaforrások használata a Bethesda kórházban	719 480
HU0113	Szolnoki Főiskola	Biogáz előállítás villamos energia, melegvíz és fűtés céljára	1 160 977
HU0117	Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium	A II. világháborúban megrongálódott, de napi használatban levő Katolikus Gimnázium történelmi jelentőségű épületének felújítása a budai várkertben az eredeti funkciók szerinti hasznosítás érdekében	884 850
HU0119	Ibrány Város Önkormányzata	Ibrány Város Önkormányzata közoktatási intézményeinek alternatív energia bevonásával történő energiaracionalizálása	691 900
HU0126	Biokontroll Hungária Ellenőrző és Tanúsító Kht.	Kémiai biztonsági tényezők az organikus mezőgazdasági gyakorlatban	192 422
HU0127	MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete	Innovatív geotermikus és biomassza bázisú fűtőmű létesítése Vácrátóton	3 000 147
HU0132	Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium	Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium gázenergia igények kiváltása megújuló energiával	862 439

HU0027**	Baltoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Társaság	A nem kormányzati szervezetek (NGO-k) bevonásának ösztönzése a környezetvédelem területén a Balaton régióban	1 367 327
HU0052	Gaudium Nostrum Pécsi Egyházmegyei Alapítvány	Püspökszentlászlói Arborétum és Oktatási Központ kialakítása	715 042

*** Környezettudatos nevelés és a fenntarthatóság pedagógiája (HU0074)**

A Pályázati Alap keretösszege 2 115 000 euró, amelyre nevelési-oktatási intézmények, NGO-k (nem kormányzati szervek), természetes személyek pályázhatnak. A projekt célja Jász-Nagykun-Szolnok Megye környezeti értékeinek megóvása, visszaállítása, a környezet-tudatos magatartás és szemlélet kialakítása. Három altémában lehetett 2009. május 12-ig projekttervet benyújtani: környezetvédelmi képzésen való részvétel, környezetvédelmi akciók megvalósítása, nemzetközi mobilitás a környezetvédelem területén. A pályázati alap kezelője a Szolnoki Városfejlesztő Zrt.: <http://norvegalap.tiszafovarosa.hu>

**** A nem-kormányzati szervezetek (NGO) bevonásának ösztönzése a környezetvédelem területén a Balaton Régióban (HU0027)**

Ezt az alapot a helyi közhasznú, szociális, non-profit és egyéb civil társadalmi kezdeményezések támogatására hozták létre abból a célból, hogy a baltoni üdülőterület természetes környezetében minőségi javulást érjenek el. 2008 júniusában zárult az egyetlen pályázati kiírás, melyen 32 pályázatot részesítettek támogatásban, összesen 370 millió forint értékben. Támogatásközvetítő a Baltoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Társaság: www.balatonregion.hu

Egészség, gyermek és ifjúság

Az egészség- és a gyermekvédelem a legtöbb kedvezményezett államban kiemelt terület, s összességében a harmadik legjelentősebb prioritásnak számít a támogatások összegét tekintve. Ebben a szektorban a projektek igen nagy hatásúak, hiszen elősegítik az egészségügyi ellátás fejlesztését, a fertőző betegségek megelőzését, valamint javítják a környezetet, amelyben a gyermekek felnőnek. Jelentős összegeket adományoztak már olyan projektek megvalósítására, amelyek szociális hatásai meghatározóak, mint pl. a játszóterek és sportlétesítmények felújítása és fejlesztése. A jóváhagyott egészségvédelmi és gyermekvédelmi projektek között találunk kórházfejlesztéseket, gyermekgondozási intézmények felújítását, egészségügyi dol-

gozóknak szervezett továbbképzést és olyan törekvéseket is, amelyek a fertőző betegségek és a rák hatékonyabb kezelését célozzák.

Egészség, gyermek és ifjúság

Megítélt támogatás (euró)

HU0018	Országos Vérellátó Szolgálat	A nyomonkövethetőség megteremtése a vérellátásban	2 189 410
HU0029*	Fogyatékosok Esélye Közalapítvány – Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány	A fogyatékossgal élő emberek egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása a szociális ágazatban	1 999 986
HU0050**	Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány	Akadálymentesítések megvalósításának támogatása a Duna-Mecsek Alapítvány által érintett települések területén	2 000 001
HU0051	Magyar Szegénységellenes Hálózat Alapítvány	Szécsényi Gyerekesély Program	745 195
HU0058	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Mentálhigiénés és Rehabilitációs Intézménye	Komárom-Esztergom Megyei pszichiátriai betegséggel élők mentálhigiénés ellátása színvonalának javítása	627 455
HU0064	Burattino Általános és Szakképzőiskola	„A Burattino Iskolától a felnőtté válásig” Komplex esélyegyenlőségi program	546 897
HU0065	Szülészeti-Nőgyógyászati Prevenációs Tudományos Társaság	A-HA! Országos Szexuális és Mentálhigiénés Felvilágosító Program	1 417 751
HU0066	Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	Útlevel az egészséghez	256 091
HU0070	Óbuda-Békásmegyér Egészségügyi Szolgáltató Kht.	Óbudai Egészség Olimpia a betegség megelőzésért és az egészség fejlesztésért	1 279 265
HU0092	Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása	„Partnerségben az integrált oktatás kistérségi modelljének kialakítására”	1 252 206
HU0094	Országos Epidemiológiai Központ	A HIV pandémia monitorozása Magyarországon molekuláris virológiai módszerekkel	250 000
HU0106	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület egészségügyi kapacitás fejlesztése mobil tudószűrő állomás beszerzésével	484 079
HU0128	Diótörés Alapítvány	Erre csörög a dió - segítségnyújtás a halmozottan hátrányos helyzetű emberek életkörülményei és életvitelével összefüggő betegségek megelőzése, ezáltal a veszélyeztetett emberek társadalmi integrációja érdekében	927 000
HU0137	Miskolci Autista Alapítvány	Állami gondozásból kikerülő értelmi sérült fiatalok lakóotthoni elhelyezése és nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatása	283 520

*** A fogyatékkal élő emberek egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása a szociális ágazatban (HU0029)**

A pályázati alap célja a szociális alap- és szakosított ellátást, valamint gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó középületek és a szolgáltatások akadálymentesítése, és ezáltal a fogyatékos emberek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek elősegítése az önrendelkezés és a társadalmi életben való tevékeny részvétel biztosítása érdekében. Az első pályázati kiírást követően 22 projekt részesült összesen 123 millió forint támogatásban. A fennmaradó mintegy 412 millió forint felhasználására a 2009 áprilisában zárult második kiírás keretében nyílt lehetőség.

Támogatásközvetítő a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány: www.fszk.hu

**** Akadálymentesítések megvalósításának támogatása a Duna-Mecsek Alapítvány által érintett települések területén (HU0050)**

A Paksi Atomerőmű által alapított Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmusokból elnyert 2 millió eurót az alapítvány – kb. 136 ezer lakossal rendelkező, Paks, Kalocsa, Bataapáti, Boda és Püspökszilágy térségében 60 települést lefedő – működési területén lévő középületek akadálymentesítésére fordítja. Az Alapítvány kuratóriuma 2009 márciusában írta ki az akadálymentesítési fejlesztésekre vonatkozó pályázatokat, melynek beadási határideje 2009. május 15., illetve 2009. augusztus 31.

Támogatásközvetítő: Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány: www.dmta.hu

Humán erőforrás fejlesztés és oktatás

Ebben a szektorban a tevékenységek széles köre kap támogatást, kezdve a helyi közalkalmazottak és rendőri erők képzésétől a társadalmi beilleszkedés megkönnyítésén át az interkulturális együttműködést segítő tevékenységekig. A jóváhagyott projektek többsége a közszférán belüli kapacitásnövelést és teljesítményfejlesztést célozza, különösen helyi és regionális szinten. A források nagy része a kapacitásnövelésre irányul az alkalmazottak képzése révén a következő területeken: informatika, nyelvismeret valamint esélyegyenlőségi jogszabályok. Azonban ez a

szektor igen szerteágazó, így a támogatások egy része az adatok digitalizálásán, a közterületeken levő játszóterek, iskolák felújításán, illetve a hátrányos helyzetű csoportokra összpontosító projekteken keresztül az életkörülmények és a munkafeltételek javítása érdekében vált hozzáférhetővé. Az izlandi, liechtensteini és norvég cserediákprogramot elősegítő ösztöndíjalapok a kedvezményezett államok többségében már működnek, így Magyarországon is, ahol az ösztöndíjalap létrehozása óta megduplázódott a Norvégiába utazó diákok száma.

Tapasztalatcsere a mezőgazdasági szakképzésben

A Szepsi Laczkó Máté Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium két projekt megvalósítására nyert támogatást a „Nemzeti mobilitási programok” keretében: oktatók tanulmányújtjára és diákok szakmai gyakorlatának megvalósítására. A magyar diákok a Hardanger vidékének alma-termesztési gyakorlatával ismerkedtek meg öthetes tanulmányútjuk során, míg a norvég tanulók a magyar mezőgazdasági szakképző iskolát látogatták meg.

Humán erőforrás fejlesztés és oktatás

Megítélt támogatás (euró)

Projektazonosító	Projekt neve	Leírás	Megítélt támogatás (euró)
HU0002*	Tempus Közalapítvány	Nemzetközi mobilitási programok	1 000 000
HU0017	Aba Nagyközség Önkormányzata	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációja	1 755 223
HU0022	Nyíregyházi Főiskola	A Partiumi Tudáscentrum fejlesztése	2 949 329
HU0025**	Fővárosi Szociális Közalapítvány	Diszkrimináció elleni küzdelem és jogvédelem, jogsegélyszolgálat ösztönzése Budapesten	341 833
HU0026	Kincstári Vagyoni Igazgatóság	Ügyviteli rendszer fejlesztése az állami vagyon megőrzése érdekében	745 159
HU0041	Magyary Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány	A Magyary Zoltán kiemelkedő kutatói, posztdoktori ösztöndíj fenntartása	1 000 025
HU0057	Budapesti Szociális Forrásközpont	Szegénységben élők tapasztalati szakértővé képzése és ehhez szakemberképzés 3 régióban	352 327
HU0061	Jóléti Szolgálat Jászszentlászló és Móricgát Alapítvány	Tanulási partnerségek kezdeményezése	657 398
HU0067	Fővárosi Közhasznú Foglalkoztatási Szolgálat Kht.	Ösztöndíjprogram – „Beindító” fővárosi roma gyakornoki ösztöndíj projekt	251 140
HU0073	Gyömrő Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala	Gyömrői Integrált Körzeti (Kistérségi) Tudásportál Kialakítási Program	1 430 072
HU0075	Csornai Többcélú Kistérségi Társulás	Tudáscentrum kialakítása a Fertő-Hanság turisztikai régióban	467 057
HU0081	Nyírbátor Város Önkormányzata	A regionális fejlesztés különböző szintjeinek kompetencia növelése a Nyírbátori Kistérségben	524 486

HU0085	Közgazdasági Politechnikum Gimnázium és Szakközépiskola	Felnőttképzés, szakképzés és vállalkozásfejlesztés ösztönzése	521 447
HU0086	Százhalombatta Város Önkormányzat	Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtése általános iskolák akadálymentesítése által	597 644
HU0088	Bük Város Önkormányzata	Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Vendéglátóipari Szakiskola felújítása és a kistérség humán erőforrás-fejlesztése	1 276 700
HU0096	Tokaji Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola Korszerű Felszereléséért Alapítvány	Modellértékű hulladékgazdálkodási szakképzés bevezetése norvég minta alapján a Tokaji Ferenc Gimnáziumban és Szakközépiskolában	489 695
HU0099	Budapesti Műszaki Főiskola	Oktatásfejlesztés a Budapesti Műszaki Főiskolán a tudás piaci alkalmazhatósága jegyében	1 746 207
HU0109	Mindentudás Egyeteme Tudományos Kht.	A kutatás-fejlesztés-innováció hazai eredményeinek és társadalmi hasznának tudatosítása és beépítése az oktatás ismeretanyagába	2 639 455
HU0122	Nékám Alapítvány	„XXI. századi medicina-felsőoktatás infrastrukturális hátterének kialakítása és a „brain drain” megakadályozása a Nékám Alapítvány segítségével”	2 742 126
HU0123	Társadalomtudományok és Európa-tanulmányok Intézete Alapítvány (ISES)	„Új iskola a határon” – Kőszegi Európai Egyetemi Intézet	867 222
HU0130	Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítvány	Katonák munkaerőpiaci reintegrációjának képzési programja	1 764 000
HU0142	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége	Önkormányzati kapacitás-építési program norvég tapasztalatok alapján 2009-2010	424 371
HU0143	Rom Som Alapítvány	A cigánytelepeken és környezetében élő alacsony iskolázottságú felnőttek visszasegítése az oktatásba, egy célzott integrált képzési és szolgáltatási potenciál beindításával	989 656

*** Nemzetközi mobilitási programok (HU0002)**

A pályázati alap célja, hogy elősegítse a nemzetközi együttműködést, az intézmények közötti partnerségeket, és kétoldalú mobilitási programokat valósítson meg annak érdekében, hogy ezzel fokozza Magyarország részvételét a liszaboni/koppenhágai/bolognai folyamatokban, és így növelje az említett folyamatok és a hazai kezdeményezések közötti összhangot. A 2007. december 10-ei pályázati határidővel 39 intézmény összesen 79 pályázatot adott be. Az intézmények közül a felsőoktatás bizonyult a leginkább aktívnak, de néhány középiskola és civil szervezet is nyújtott be pályázatot. Összesen 61 projekt kapott a tervezett mobilitási tevékenységhez támogatást. Támogatásközvetítő a Tempus Közalapítvány: www.tpf.hu

**** Diszkrimináció elleni küzdelem és jogvédelem, valamint jogsegélyszolgálat ösztönzése Budapesten (HU0025)**

Az alapot az ingyenes budapesti jogsegélyszolgálattal kapcsolatos alprojektek támogatására, valamint a diszkrimináció elleni küzdelemre és jogvédelemre hozták létre. Célkitűzései: ingyenes jogi segítség, védelem és tanácsadás nyújtása olyan, különösen veszélyeztetett csoportokba tartozó embereknek, akik szociális helyzetük vagy hátrányos életkörülményeik miatt nem képesek a jogi szolgáltatásokat saját erejükből igénybe venni. Az egyetlen pályázati kiírás 2008. november 17-én zárult, melynek eredményeként 70 pályázó részesült összesen 90 millió forint támogatásban. Támogatásközvetítő a Fővárosi Szociális Közalapítvány: www.budapest.hu

Felnőttoktatási rendszerek közös fejlesztése

A Magyar Vöröskereszt Országos Igazgatóságának 15 fős delegációja a „Nemzeti mobilitási programok” támogatásával 2008 szeptemberében járt Norvégiában, ahol a felnőttoktatási rendszerrel, az élethosszig tartó tanulásra kialakított programokkal ismerkedett meg. Fő partnerszervezetük a NAAL-Norvég Felnőttoktatási Egyesület, akikkel közösen alakították ki a programot. A norvég partner is ellátogatott Magyarországra, hogy tájékozódjon a magyar felnőttoktatási rendszerrel kapcsolatban, és megismerje a Magyar Vöröskereszt felnőtt korú lakosság részére szervezett képzéseit és tanfolyamait.

Tudományos kutatás

A tudományos kutatás kiemelt területén belül számos partneri együttműködés jött létre a donor és a kedvezményezett országok szervezetei között innovatív eljárások kidolgozása és technológia-fejlesztés céljából. E területen a projektek több mint fele rendelkezik norvég partnerrel.

E támogatások kb. 1400 kelet-közép- és dél-európai tanuló és kutató norvégiai tanulmányútját tették lehetővé. A tudományos kutatás támogatása az összes kiemelt területen lehetséges, bár a projektek többsége az egészség- és környezetvédelemre összpontosít.

Tudományos kutatás		Megítélt támogatás (euró)	
HU0016*	Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.	K+F együttműködések támogatása az agrár innováció és megújuló energiaforrások területén az észak-alföldi régióban	1 000 450
HU0045	MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet	Új, környezetbarát és versenyképes robottechnológiák magyar-norvég kutatás-alapú innovációja célcsoportok számára (HUNOROB)	1 066 527
HU0046	Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum	Új őssejt-alapú terápiás eljárások fejlesztése előrehaladott perifériás artériás betegség kezelésére	550 078
HU0049	CENTRAL GEO Bányamérési Agrotechnikai és Ingotlangazdálkodási Kft.	Több-léptékű folyadék áramlás modellező rendszer kidolgozása repedésszerű kőzetekben	436 711
HU0056	Eötvös Loránd Tudományegyetem	Fenntartható fogyasztás, termelés és kommunikáció	890 243
HU0069**	OTKA Iroda (Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda)	Nemzetközi elismertségű fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése	2 000 000
HU0089	Demokrácia Kutatások Magyar Központja Közhasznú Alapítvány	A politikai részvétel és képviselő kutatása a demokrácia kapacitás növelése érdekében	640 029
HU0104	Energia Ügynökség Fejlesztési és Szolgáltató Közhasznú Társaság	Innovatív szennyvíziszap pelletáló-égető berendezés megvalósítása	599 504
HU0114	NEURO CT Pécsi Diagnosztikai Központ Kft.	„Menteni a menthetőt” - Nagy térerejű mágneses magrezonancia képalkotással végzett neurológiai alkalmazott kutatások	1 105 200
HU0115	Országos Onkológiai Intézet	Közös stratégia kifejlesztése molekuláris módszerek alkalmazásával a rák kezelésére (megelőzésére, korai diagnosztikára és terápiájára) Magyarországon és Norvégiában	1 615 000
HU0121	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Villamosmérnöki és Informatikai Kar	Biomassza és geotermális energiaforrások integrált hasznosítása: modell kiserőmű komponenseinek és tervének lépcsőzetes megvalósítása	1 852 737
HU0125	Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet	A dohányzás gyakoriságának visszaszorítása és a dohányzással összefüggésbe hozható daganatos betegségek alapkutatásának megszervezése Magyarországon	1 168 626
HU0145	Budapesti Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar	Táji értékek kataszterezése az Európai Tájjegyzmény hazai bevezetésének megalapozásához, a tájkarakter értékelés módszertanának kidolgozásához TÉKA =TájÉrtékKataszter projekt	1 051 700

*** K+F együttműködések támogatása az agrár innováció és megújuló energiaforrások területén az észak-alföldi régióban (HU0016)**

Az észak-alföldi régióban létrehozott kutatási alap célja a regionális innovációs folyamatok fejlesztése, az alkalmazott kutatás ösztönzése és a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazásának előmozdítása a megújuló energiaforrások és az agrárinnováció területén. Az Alap összege 1,8 millió euró, melynek 15%-át az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség és a Baross Gábor Program biztosítja. Pályázati határideje 2009. augusztus 30.

Támogatásközvetítő az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.: www.eszakalfold.hu

**** Nemzetközi szinten elismert fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése (HU0069)**

Tudományos alapkutatások támogathatók teljes munkaidős alkalmazásban a következő tudományterületeken: környezetvédelem, fenntartható fejlődés elősegítése, az európai kulturális örökség megőrzése, humán erőforrás-fejlesztés, egészségügy és gyermekvédelem. A rendelkezésre álló 639 millió forint (melynek 85%-át a norvég fél, 15%-át az OTKA biztosítja) pályáztatása egy körben történt, 2008 októberi határidővel.

Támogatásközvetítő az OTKA Iroda (Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda): www.otka.hu

Regionális fejlesztés és határon átnyúló együttműködés

A határokon átnyúló és regionális együttműködés a gazdasági és társadalmi kohézió egyik mozgatórugója a finanszírozási mechanizmusok által megcélzott térségben. Ebben a szektorban számos projekt a régió lehetséges fejlesztési pontjait igyekszik megcélozni azzal, hogy a tudáscserét, a helyi és regionális érdekeltek még szorosabb együttműködését támogatja. A Magyarországon létrehozott Magyar-Ukrán Határon Átnyúló Alap a Kárpátok alulfejlett régióiban igyekszik serkenteni az együttműködést.

Célterületek Magyarországon:

- Tömegközlekedés fejlesztése az európai kulturális örökség megőrzésével, illetve a környezetvédelemmel összhangban
- A demokrácia, partnerség és decentralizáció elvének biztosítása az EU külső határainál
- A regionális fejlesztés különböző szintjeinek kompetencia növelése (mikro-régiók, önkormányzatok)

Regionális fejlesztés és határon átnyúló együttműködés

Megítélt támogatás (euró)

HU0003	Szeged Biztonságpolitikai Központ	Szegedi folyamat – Európából Európába	450 948
HU0013*	VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság	A határon átnyúló együttműködés fejlesztése a magyar-ukrán határon	2 000 000
HU0072	Demokratikus Átalakulásért Intézet	A Visegrádi Országok tapasztalatainak átadása a Nyugat-Balkán és GUAM országok számára	398 653

* **A határon átnyúló együttműködés fejlesztése a magyar-ukrán határon (HU0013)**

Ezt a 2 millió euró összegű alapot a fenntartható, határon átnyúló gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi fejlesztési projektek elősegítésére hozták létre azzal az általános céllal, hogy javítsák a magyar-ukrán határvidék határon átnyúló együttműködését. Az Alap egyetlen pályázati felhívása 2008 júniusától szeptemberéig tartott, melynek eredményeként 29 projekt részesült mintegy 543 millió forint támogatásban.

Támogatásközvetítő a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság: www.vati.hu

Schengen és a közösségi jog

A mechanizmusokban elsődleges fontosságú az új schengeni tagok integrációja. A határbiztonsággal, a rendőri együttműködés javításával és a hatékonyabb igazságszolgáltatással kapcsolatos ügyekben már több támogatást is odaítéltek. Ezen a kiemelt területen minden projektet Norvégia finanszíroz a Norvég Finanszírozási Mechanizmusokon keresztül.

Célterületek Magyarországon:

- A szervezett bűnözés – beleértve az embercsempészetet és emberkereskedelmet – elleni harc támogatása
- A magyar és norvég rendőri szervek együttműködésének elősegítése
- A schengeni vívmányok gyakorlati alkalmazása

Egyéb támogatások

Az eddigiekben felsorolt kiemelt területek mellett az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok egyéb horizontális területeken is nyújtanak támogatást.

Egyéb támogatások

Megítélt támogatás (euró)

HU0010*	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium	Civil szervezetek kapacitásfejlesztése a környezetvédelmi politika megerősítése céljából	1 000 000
HU0012	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Technikai segítségnyújtás az EGT-Norvég Finanszírozási Mechanizmusok magyarországi programjának lebonyolítására	2 854 746
HU0035	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Seed Money Forrás	450 000
HU0068	Ökotárs Alapítvány, Autonómia Alapítvány, Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány és Kárpátok Alapítvány - Magyarország	Norvég Civil Támogatási Alap (részletesen I. 15. oldal)	6 500 000

* **Civil szervezetek kapacitásfejlesztése a környezetvédelmi politika megerősítése céljából (HU0010)**

1,2 millió euró összegű alap, amelyet a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium hozott létre non-profit szervezetek alprojektjei számára. Az egyetlen pályázati kiírás 2008 januárjában zárult, összesen 54 pályázó részesült támogatásban. Honlap: www.kvvm.hu

Példaértékű projektek Magyarországon

REC épület a felújítás előtt

Megújuló REC konferenciaközpont

KÖRNYEZETVÉDELLEM – Konferenciaközpont zéró széndioxid kibocsátással

2008. június 27-én átadták a Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) kiemelten környezetbarát – zéró széndioxid kibocsátást célzó – konferenciaközpontját. A barnamezős beruhásként megépített konferenciaközpont régióinkban egyedülálló épületként képes hosszú távon nullás energia egyenleggel működni.

A beruházás fő támogatója Olaszország Környezetvédelmi Minisztériuma. További támogatást nyújtott Izland, Liechtenstein és Norvégia az EGT Finanszírozási Mechanizmusokon keresztül. A beruházás értéke nettó árakon számítva közel 2 millió euró.

Az éves átlagban elért nulla széndioxid kibocsátás ambíciózus célját tervezési technikák, automatizált rendszerek és a megújuló energiaforrások, többek között a napenergia egyidejű alkalmazása teszi lehetővé. Az épületben alkalmazott hőszivattyúk a mélyebb talajrétegek állandó hőmérsékletét használják ki. A 12 darab talajba fúrt szondán keresztül lehet a hőenergiát kinyerni és hőszivattyúk segítségével hasznosítani. A rekonstrukció részeként új szigetelés és héjazat kialakítására is sor került az épület egészén, ezáltal minimalizálva a téli hővesztést és a nyári elkerülő hőnyereséget, valamint biztosítva a természetes fény minél hatékonyabb kiaknázását.

A REC egy független, nemzetközi szervezet, amelyet az Európai Unió, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország kormánya közösen hozott létre 1990-ben. Mára az alapító okiratát 29 ország és az Európai Unió írta alá. Tevékenységének meghatározó része a tágabban vett régióinkban található országok gyors gazdasági és társadalmi fejlődésének környezettudatos alapokon történő megvalósítását célozza, konkrét projektek támogatásával, segítségével.

A beruházás anyagi megtérülése csak néhány évtized távlatában prognosztizálható, azonban a pozitív klímavédelmi hatások már az átadás napjától érvényesülnek. A két konferenciaterem (120, illetve 80 fős kapacitás) a jövőben nem csak a REC saját rendezvényeinek ad otthont, hanem nyitva áll környezettudatos profilú cégek és szervezetek előtt is, ezzel is támogatva a zöld építést térnyerését régióinkban.

Pályázat címe: **Megújuló REC Konferenciaközpont**
Pályázó neve: **Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ**
Megítélt támogatás: **523 246 EUR**
További információ: **www.rec.org**

Barokk örökség – virágzó közösség

A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb felújítás előtt

EURÓPAI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE – Barokk szépségek norvég segítséggel

2008 augusztusában visszanyerte régi pompáját a Székesfehérvár „gyöngyszemének” is nevezett Hiemer-Font-Caraffa épülettömb második szárnya is.

A „Barokk örökség – virágzó közösség” című projekt eredményeképpen házasságkötő terem, rendezvény- és kiállítóterem, valamint ifjúsági klub került kialakításra a gyönyörű középkori-barokk műemléki épületben.

A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb Székesfehérvár belvárosának páratlan műemléke, termei 14. századi középkori helyiségeket, barokk freskókat és rokokó díszítéseket rejtnek. A ház csaknem kétszáz éve a város tulajdonában áll, ám az elmaradt felújítások miatt 1990-re életveszélyessé vált. A mintegy 3 ezer négyzetméteres épület felújítását három ütemben, pályázati források bevonásával valósítja meg az önkormányzat.

Az első ütem keretében megvalósuló rekonstrukció sikeres uniós projekt eredményeként 2006-ban fejeződött be. A folytatásához a Norvég Finanszírozási Mechanizmusok első pályázati kiírásán kért és kapott 710 millió forintos támogatást a város. A pozitív bírálatot követően 2007 őszén kezdődtek el a munkálatok, és a következő év augusztusára megújult az épület, a Norvég Finanszírozási Mechanizmusok első, sikeresen lezárt magyarországi projektjeként.

A februáriak és az idelátogatók birtokukba vehették az igényesen felújított műemléképületben kialakított többfunkciós tereket, melyek az átadás óta számtalan közösségi rendezvénynek és kiállításnak adtak otthont.

A most felújított épületrész különlegessége, hogy sikerült részben helyreállítani és bemutatni egy egyedülálló műemléknek számító, középkori emeletes házat, amelynek földszinti helyiségeiben vendégtér, az emeletén pedig házasságkötő és rendezvényterem kapott helyet. Az épület különlegessége egy páratlan, Justitia istennőt ábrázoló barokk freskó, amely egy kis barokk szobában került napvilágra a felújítás során. A Justitia-teremnek keresztelt, antik bútorokkal berendezett szobában az esküvők előtt a menyasszonyok készülhetnek fel a szertartásra.

Pályázat címe: **Barokk örökség – virágzó közösség**
A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb felújításának II. üteme

Pályázó neve: **Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata**

Megítélt támogatás: **2 854 740 EUR**

További információ: **hiemerhaz@fehervar.hu,**
www.hiemerhaz.hu

A civil társadalom erősítése

A civil társadalom erősítésére és a non-profit szervezetek (NGO) fejlesztésére különös figyelem irányul a finanszírozási mechanizmusokban. Norvégia és a két további donor ország – elsőszámú adományozóként – Közép-Európa civil társadalmának egyik legfontosabb támogatója lett azáltal, hogy a 12 kedvezményezett országban összesen 19 NGO-alap létrehozását támogatta.

Hiánypótló támogatások

Ezek az alapok igen nagy népszerűségnek örvendenek, melynek egyik oka, hogy az ilyen típusú támogatásokat nyújtó nemzetközi szereplők az utóbbi évek során fokozatosan más régiók felé fordították figyelmüket. Várhatóan összesen mintegy 1400 – mindenekelőtt a környezetvédelemre, az emberi jogokra és a demokráciára, a társadalmi integrációra és a kapacitás-növelésre fókuszáló – projekt fog támogatásban részesülni az NGO-alapból, összesen mintegy 100 millió euró értékben.

Együttműködések

Az NGO-alapok lehetőséget teremtenek a norvég civil szervezetekkel való együttműködések kiépítésére is. Bár a norvég szervezetek részéről nagy érdeklődés volt tapasztalható e projekt-együttműködések iránt, és összességében a támogatott projektek 8 százaléka partnerségben valósul meg, a magyar pályázók körében ilyen kapcsolatra kevés példa akad. Ezen a helyzeten kíván javítani a Norvég Helsinki Bizottság, amely a Külügyminisztérium megbízásából a kapcsolatépítés előmozdításáért és a norvég civil szervezetek tájékoztatásáért felelős.

Az NGO-alapok támogatásán túl a mechanizmusok keretében több mint száz, civil szervezetek által megvalósított önálló projekt finanszírozása is lehetővé válik.

A Norvég Helsinki Bizottság által létrehozott, a partnerség kiépítését elősegítő adatbázis:
www.ngonorway.org

Norvég Civil Támogatási Alap Magyarországon

A mintegy 6,5 millió euró összegű pályázati alap a legnagyobb magyar kedvezményezett. Az érdeklődés nagyságát jól mutatja, hogy az első két pályázati kiírás keretében összesen mintegy 1800 pályázat érkezett be. Az eddigi egyetlen lezárt körben 96 projekt részesült összesen 3,9 millió euró támogatásban. A harmadik és egyben utolsó pályázati kiírás 2009. második felében várható. A pályázati alapok támogatásközvetítője az Ökotárs Alapítvány együttműködve az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal, valamint a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal. Az alapból a következő kiemelt területek részesülnek támogatásban: környezetvédelem és fenntartható fejlődés, civil szervezetek kapacitásfejlesztése, szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem valamint a kulturális örökség védelme. Az alábbiakban ezekre mutatunk be néhány példát.

Bővebb információ:
www.norvegivilalap.hu

Civil szervezetek kapacitásfejlesztése

Nomád tábor hátrányos helyzetű gyermekeknek

A „Szőlőtő” Éljük Józanul Egyesület 14 éve táboroztat ingyenesen hátrányos helyzetű gyerekeket. A civil szervezetek kapacitásfejlesztése kiemelt területen megvalósuló projekt célja az egyesület tulajdonában lévő pihenőház és nomád tábor fejlesztése. Cél, hogy minél több gyermek pihenése valósuljon meg, továbbá, hogy a pihenőházat olyan családok is igénybe vehessék, akik halmozottan hátrányos helyzetűek vagy szenvedélybetegséggel küzdő családtagjaik miatt nem engedhetik meg maguknak a közös pihenést. **<http://szoloto.blogspot.com>**

Civil szervezetek kapacitásfejlesztése

Fogyatékos emberek társadalmi integrációja

A Salva Vita Alapítvány 15 éve dolgozik a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának elősegítéséért képzési és foglalkoztatási programok segítségével. A Norvég Civil Alaptól nyert támogatás segítségével igyekeznek a családi kezdeményezésből immár professzionális szervezetté vált alapítvány kapacitásait fejleszteni, hogy ezáltal is elősegítse a hosszú távú fenntarthatóságot és missziója beteljesítését. Az alapítvány a projekt keretében egy kétéves, komplex programot valósít meg, amelyben a stratégiai tervezéstől, a minőségbiztosításon, a munkatársak továbbképzésén, önkéntesek bevonásán, a partneri együttműködések fejlesztésén át, valamint az új, gazdaságilag fenntartható szolgáltatások elindításával több, egymást erősítő, egymásra épülő tevékenység szerepel.

Szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem

Hajléktalanok munkaerőpiaci helyzetének javítása

A Van Esély Alapítvány programjának célja 20 hajléktalan kliens munkaerőpiaci helyzetének javítása, valamilyen magasabb végzettséget adó képzési programba történő beléptetéssel, továbbá szociális, mentális segítségnyújtás, tanácsadás a velük együtt dolgozó szociális munkás segítségével annak érdekében, hogy a támogatottak az elhelyezkedés és lakhatás tekintetében is megoldást találjanak a későbbiekben. További cél a társadalmi szemléletformálás az egyéni segítő folyamatok dokumentálásával és nyilvánosságra hozásával, az életutak megismertetésével.

Kulturális örökség védelme

„Cuha-völgyi vasút – szövetség a bakonyi vasútért”

A kulturális örökség védelmét szolgáló projekt célja a műemléki védettséget élvező Győr-Veszprém vasútvonal elővárosi és turisztikai célú közösségi közlekedésfejlesztési koncepciójának kidolgozása, a vasúti személyforgalom regionális működtetésének előkészítése. Bemutatni, óvni és ezáltal megmenteni a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által ideiglenes műemléki védelem alá helyezett vasútvonal értékeit. A projektben nem csak az értékek konzerválását tűzték ki célul, hanem a terület oly módon történő hasznosítására törekednek, amely egyszerre teszi lehetővé az értékek széles körben való megismertetését, valamint megteremti az alapot ezen örökségi elemek fennmaradásához is. Az összefogás eredményeként eddig elkészült a térségi vasút gazdaságos üzemeltetési lehetőségének felmérése, és elindult a műemléki védettség alá helyezés folyamata is. További fő célok: a vonal elővárosi és turisztikai célú közösségi közlekedésfejlesztési koncepciójának kidolgozása és a vasúti személyforgalom regionális működtetésének előkészítése – tekintettel az örökségi elemek bemutatására és megóvására.

Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Természetvédelmi értékek felmérése

A CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület (CSEMETE) civil kezdeményezése a mezővédő erdősávok természetvédelmi értékének felmérésére és fejlesztésére irányul. A fásítottági arányok tudományos megalapozottsággal, szemléletformálással és gyakorlati beavatkozásokkal való javítása a dél-alföldi régió területén (Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megye), helyi kezdeményezések révén valósul meg. A program további célja a mezővédő erdősávok sokoldalú hasznának, pozitív szerepének bemutatása és telepítésekkel való beavatkozás olyan mintaterületeken, ahol közvetlen lakossági részvételre is lehetőség van.

További információ
az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokról

Finanszírozási Mechanizmus Iroda

www.eeagrants.org

12-16, Rue Joseph II, B-1000 Brussels, Belgium

Tel.: +32 (0)2 286 17 01, Fax: +32 (0)2 286 17 89, E-mail: fmo@efta.int

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

www.nfu.hu

1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.

Tel.: 06 1 474 9200, Fax: 06 1 474 9201, E-mail: nfu@nfu.gov.hu

Norvég Kooperációs Programok

www.norwaygrants.org

A Bulgária és Románia részvételével folyó Norvég Kooperációs Programot az Innovation Norway szervezet irányítja.

Támogatott projektek

www.eeagrants.org/projects

A www.eeagrants.org/projects címen elérhető adatbázisban megtalálható az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok keretében jóváhagyott projektek, programok és támogatások listája.

Információ az EGT Egyezményről

www.efta.int

Információ Norvégiáról

Norvég külügyminisztérium: www.mfa.no

Kormányzat és minisztériumok: www.government.no

Norvégia és az EU kapcsolata: www.eu-norway.org

Norvégia hivatalos weboldala: www.norway.info

Norvégia hivatalos utazási oldala: www.visitnorway.com

Norvég közigazgatás és hivatalok: www.norway.no

Norvég Statisztikai Hivatal: www.ssb.no/english

EGT/EFTA országok

www.norway.info

www.liechtenstein.li

www.iceland.is

NORVÉG NAGYKÖVETSÉG

Kiadja a Norvég Királyi Nagykövetség

2009. május

emb.budapest@mfa.no

Tervezés és kivitelezés: Media & Print Kft.

